

Zabawy sensoryczne

Zabawy sensoryczne aktywują czucie powierzchniowe oraz czucie głębokie (propriocepcję). Różnorodne bodźce w zabawach sensorycznych rozwijają zmysł dotyku, którego dobre funkcjonowanie warunkuje sprawność rąk. Zabawy sensoryczne wykorzystując różnorodne materiały, trenują rozpoznawanie faktury oraz konsystencji. Jednym z elementów jest też trenowanie zmysłu dotyku bez kontroli wzroku. Natomiast zabawy z kreśleniem w produktach sypkich są doskonałym przygotowaniem do czynności grafomotorycznych.

I Zabawy z galaretką

Galaretka pozwala stymulować wiele zmysłów, a przede wszystkim odwraca uwagę dzieci, które nie chcą się brudzić. Zatapianie dłoni w tężejącej galaretkę pozwala stymulować czucie na całej powierzchni rąk. Zabawa w przenoszenie pociętych kawałków trenuje siłę nacisku (zbyt mocno złapana galaretka się rozpadnie). Układanie galaretek na talerzu czy paterze dodatkowo będzie rozwijać koncentrację uwagi. Starsze dzieci mogą trenować rozróżnianie figur (tak jak na zdj.) Dla młodszych można przygotować galaretkę w foremkach.

II Różnicowanie faktur

1. Do pracy z fakturami możemy wykorzystać sypkie produkty dostępne w naszych kuchniach oraz materiały plastyczne i pasmanteryjne. Do gumowych rękawiczek wsypujemy np. kaszę, mąkę ryż (na zdj. barwiony farbnikami do jaj), pompony. Można również wykorzystać sól lub cukier drobno i gruboziarnisty, groch, włóczkę, skrawki materiału. Ważne by struktury różniły się od siebie. Dotykanie przez gumę (jak przez opakowanie) jest zachętą dla dzieci, które niechętnie dotykają struktur (w obawie przed wybrudzeniem lub z powodu nadwrażliwości). Dziecko umieszcza swoją dłoń na rękawiczce, bawi się nią, dotyka każdego z palców, może kłaść rękawiczkę na swojej ręce. Po nauczaniu się jakie w dotyku są badane materiały można bawić się w zgadywanki.

2. Kojarzenie bodźców dotykowych z wzrokowymi umożliwi nam zabawa w odgadywanie produktów umieszczonych w balonikach. Starsze dzieci mogą samodzielnie wsypywać do balonów: mąkę, siemę lniane, kokos, kaszę gryczaną, płatki owsiane, groch (jak na zdj.). Można też przygotować puste balony i w trakcie zabawy otwierać słoiczki - wrzucać odrobinę produktu i porównywać fakturę z pełnymi balonami.

3. Innym pomysłem pracy z fakturą jest **Memory dotykowe**. Dzieci z zawiązanymi oczami dobierają w pary takie same faktury. W memorkach dotykowych, widocznych na zdjęciu poniżej, wykorzystano pocięte rolki po papierze toaletowym, papier ścierny (paski, aby zmniejszyć powierzchnię nieprzyjemnej struktury), siatkę z warzyw, folię spożywczą, sznurek, piankę, materiał z brokatowym nadrukiem, fakturę falistą i folię aluminiową.

4. Trening **czucia materiału** bez kontroli wzroku - w tej sensomotorycznej zabawie można wykorzystać pudełko po chusteczkach higienicznych (najlepiej kwadratowe, wysokie z wykończeniem folią wokół otworu). Do takiego pudełka dzieci wkładają rękę i rozpoznają wrzucone tam małe przedmioty: piórko, gąbka, futerko, skóra, papier, faktura, kamień, kreda. Nim rozpoczniemy zabawę dziecko powinno każdy z przedmiotów poznać dotykiem pod kontrolą wzroku. Analogicznie można bawić się w trening **czucia kształtu** bez kontroli wzroku, czyli odgadywanie przedmiotów codziennego użytku wrzuconych do woreczka. Można też zasłonić dziecku oczy przestroną lub chustką i podawać przedmioty do rąk.

III Zabawy z kolorowym ryżem

Interesującą propozycją pracy z dotykiem jest zabawa kolorowym ryżem. Ryż możemy zabarwić barwnikami spożywczymi, barwnikami do jajek lub bibułą (bibułę pociętą na kawałki zalewamy gorącą wodą i wsypujemy ryż, suszymy na ręcznikach papierowych). Kolorowy ryż może służyć do wysypywania obrazków w wyznaczonych kolorem granicach (zdz. piłka) lub tworzenia obrazków z użyciem kleju (zdz. drzewo).

Prostszym sposobem na wykorzystanie ryżu jest tworzenie obrazków na ciastolinie (przepis na ciastolinę w części II Masy plastyczne). Ryż łatwo przykleja się i nie spada z powierzchni. Po wykonaniu obrazka zagniatamy ciasto z ryżem i kolejnym etapem zabawy jest wydłubywanie ziarenek ryżu z ciastoliny).

IV Zabawy z wykorzystaniem produktów sypkich i ziaren

Wyjmowanie ziaren z produktów sypkich takich jak mąka, ryż, czy kasza oprócz różnorodności wrażeń sensorycznych ćwiczy chwyt pęsetowy. Chwytać można groch, fasolę, pestki dyni, czy ziarenka pieprzu. Ważne, aby zaczynać od struktur dużych i przechodzić do coraz to mniejszych.

Na zdjęciach propozycje połączeń: kasza + fasola, sezam + pestki dyni, ryż + ziarna kawy, mak + groch, siemę lniane + sucha kukurydza, kasza jaglana + soczewica, susz herbaciany + łuskany słonecznik, mąka + ziarna pieprzu.

V Kreślenie w produktach sypkich

Kreślenie i rysowanie w sypkich produktach palcem wskazującym przygotowuje dzieci do czynności grafomotorycznych, trenuje koordynację wzrokowo-ruchową. Jest też uwrażliwieniem na różne struktury podłoża. Produkt wysypujemy na tacce lub w niskim pudełku. Oprócz spontanicznej zabawy możemy posługiwać się wzorami narysowanymi na kartce, które dziecko będzie odwzorowywać na materiale sypkim.

Wykorzystać możemy: mąkę, mak, susz herbaciany, siemię lniane, kaszę jaglaną, ryż.

